КОНТРОЛЬНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР

ШИНАРДИ. 24 ОКТЯБРЬ, 1967 шу. № 126 (4451). Мах 2 коп.

Масса а мехкашкара пролетареш, вІашагІкхетаІ

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГІалгІай обкома Нохч-ГІалгІай АССР Лахкехьарча Советен Министрий Совета орган. Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУВЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ

МОСКВА. 1967 шера 4 январерча КПСС ЦК соцемца Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революция 50 шу дизарна сийна хьаьжегара деннера символ санна лоархІорІойлаш оттаяй КПСС ЦК, СССР Лакхехьарча Совета, СССР Министрий Совета, ВЦПСС памятин байракхаш.

Октябре 50 шу дизарна сийна лелаяьча социалистически хьаьвоагаш ю яьлачул тІаьхьаІа памятин байракхаш даьн юс шоьй декхараш хьоахчашдеш лаьхаІа дола хьоахмаш даьхача промышленин предприятеш, гІишлошъеча организацеш, колхозий, совхозий коллективашка.

Сурта тІаьг КПСС Центральн Комитето, СССР Лакхехьарча Совета Президиумо, СССР Министрий Совето, ВЦСПС-о оттаяьча памятин байраккха ІьалхашхьарчІ тІехьашхьарчІ оагІош.

ТАСС фотохроника.

ГІИШЛОШЪЕРАШТА БЕХКТОКХАМЕ ХА

Вай мехка Советски Іаьдал даьнна 50 шу дуза цІей хьатІаьхьа ухьаьсар ши кІира совгІа ца мара яц. Ту дезача денна тІаийна социалистически декхарашн паччаьлаьхкен планн толамца тхоачаш а еш пакхьабхара берриг шоай низ тІаьхьайта кхьаьжаш ба вай республикера ГІишлошъераш.

Ужх юбилейн шера дукха ГІишлошъ хьаьлъвай вай республике. Хьаьл а ях болх бе лайолаелий пятилетка ударни ГІишло доарХІаьн ІІоьл а. ШелепИпова цІергІаІча завода Л-35 яха установка, ужх деношка болх бе йоладургьа Наьсарен-Вокзалера трикотажни фабрика, хьалдаьл 39 эзар таргта квадратни метр йоьла нах чуБаха ІІенош, иштта школаш, больницаш, берий бешамаш кхьийола ГІишлош.

Юбилейн шера ййс бутт чаккьаннаб. Дукха балхаш даьл ту юкъа вай республикерча ГІишлошъераша. Дукхахча ГІишлошъеча организацеш толамца кхоачашъеллий ййс бетта планн ТІаийна социалистически декхарашн. Ту даьхьс кхьаьстта зина хьоахмаш даьлал «Грознефтехимремстрой» треста ГІишлошъераша. Ййс бетта план 129 процент кхоачашъеллий цар. Ту треста чуйоаГІача РСУ-2 коллективо 142 процентн РСУ-3 коллективо 130 процентн кхоачашъеллий плани. Иштта лаьхьа кхьаьгІатта толамаш даьлал «Чеченгушводстрой» управленеча чуйоаГІача ПМК-5, ПМК-2 коллективашца. Ййс бетта план 114 процентн толлаГІчо 121 процентн кхоачашъеллий.

Цхьаьбакъа, цхьайоча ГІишлошъеча организацена бизза пайда эцаш шоай торонех. Цхьаьл нер хьоахкамаш а лоьх за, тІаьмеаг паччаьлаьхкен декхар. Поднядни балхий ййс бетта план еррига республика хьаьлчача 95 процент мара кхоачашъьаьн. Кхьаьста мела леа ГІишлошъера балхаш «Грозпромстрой» тресте. Цо ййс бетта план 79 процент мара кхоачашъеллий, хьаьта «Чечингесельстрой» треста ГІишлошъераша 83 процент. Белгалдаккха даьлал да укх тІехьаьчА массеэк шера цу шинна а тресте паччаьлаьхкен плани кхоачаш ца яр цар паччаьлаьхкенна дукха зе даьлъ ца ларх. Кхьаьста поча хьаьла тІе да чуйоаГІача цІенош хьаьлара ГІулаьх. Ййс бетта план республикерча ГІишлошъеча организацена 65 процент мара кхоачашъьаьн. Хьаьта ГІишлошъераша-подрядчикаша 66 процент мара кхоачашъьаьн план.

«Грозпромстрой» тресте ГІишлошъераша ййс бетта ДІа па луда ДІеш ГІишло 15 эзар квадратни метр я, «Чечингесельстрой» треста ГІишлошъераша тІадиса паччаьлаьхкен декхар 2.7 эзар квадратни метр я. Иштта темпашца ГІишлош хьаьлъеГІа ДІахо ца мегарг доьлал даьл. Балха темпашца даьхьаьрца ГІишлошъеча ГІулаьх. Цо ГІишлошъеча организацена.

ХьаьлъаГІачча ГІишлошъеча организацей опыто хьаьлоьх хьалча балхашца механизаци йр, ІІилмин дарца тІа кхьаьгаьм вІаштІехьбаккхар, индустриальни методехи сетеной графикаш ГІишлош хьаьлъеГІа чоаГІа доарХІамен пайдаен ГІулаьх хилар. ДІахьаьжо, дукхахча ГІишлошъеча организацена бизза пайда эцаш ца лиьгача метод.

ГІишлош хьаьлъара балхаш сихаГІа ДІадахийтара чоаГІа доарХІаьнме да ГІишлошъеча организацешца, проектировщикашца, заказчикашца юкъе айхха бунзам ца лар. Ту гІулакхо дукха кІезигаГІа хулийтаргда проектах хьаьлъьча ГІишлошъ юкъе найсу хьоахамбоанарашн, кІезигаГІа зе хуррца паччаьлаьхкенна а. Дукха кхоачамбоанарашн йийсу ГІишлон материалаш хьаьча организацена хьаьхьхьийтача материалашца юкъе а. Иза чоаГІа ІаІаьхь ГІишлош хьаьлъара балаза.

Вай республикерча ГІишлошъеча организацей торе я тІаийца социалистически декхарашн паччаьлаьхкен планн кхоачашъе. Ту даьхьс керттерлар да кхьаьгаьм нийса вІаштІехьбаккхар, хьалъе йоьлаяь объект графикаш хьаьлъергйоьла гІулаьх вІаштІехьбаккхар. Социалистически яхьь яьнначу коллективашца даьхьаьча толамий ханнаьхьа итогашца еш, кхьаьстаьгаьм овсарле лаьхлургйоьла наьхьаш дехар. Хьалча балхашта механизаци йр, болхлошка, техникагА биззаьча низаца болх байтар. Производствена юкъе шера кхаььа ца дикагІйоьла методаш оцыти.

ДІахо йоьдуча хана да йийн йоьлаш даьл кастта болхлой ДІа-юха бухьаьлаш хуьцьаьлар. Хьалъе йоьлаь объекташ хьаьлъь а ялалехь кхьчуьаьа болхлой ДІа-юха а хьежабеш балха ца йоьлар, ханнаьха ГІишлон материалаш ца хилар бахьан доьлш боьх сена лаьтІитта. Уж хьоахамбоанарашн сихха ДІадахара ГІишлош организацей кулгалхоша сиха оарцагІа яха еза ГІишлошъеГІ коллективашца.

Хоьш махиллара ши кІира ГІенгІа ца мара йийсаьл Октябра 50 шу дуьаьл исторически деза цІей хьатІаьхьачА. ХІаьнзлехьа дукхача предприятенца, да ца эцаш. Цу деьхьера хІара инженерцІей сийна тІаийна социалистически декхарашн ханал хьалха кхоачашдаьх. Юбилейн шера планн тІаийца социалистически декхарашн кхоачашдаьх закон долга кхета а еш, укх юкъйсача доарХІамерча ханах бизза пайда эца деза хІара управленеч, участок коллективо. Иха сахьат балха хьа йоьс йийн ю боагІІаьча хьисапе пайда да эцаш. Цу деьхьера хІара инженерно-технически болхлочуьн, мастера, ГІишлошъеЧуьн бехкткхаьм лаьхІе беза.

КПСС ЦК сентябрьскн Пленумца решенеца лог ГІиоьлаьхкача болхлошъ, ГІишлошъераша къаьстта чоаГІа ламдаьд укх деношка шоай доахх кхьаьгаьма толамаш. ДІахо а уж тІемаш кхы тІа а лаьхьара керда наьхьаьн леха деза партийнин профсоюзнин организацена, ГІишлошъеча организацей кулгалхоша, лира къовсам толаттабе беза брак ечарца, кхьаьгаьма дисциплина телхаерашца.

ТІадиса паччаьлаьхкен декхарашн тІера ДІа а доахаш социалистически декхарашн паччаьлаьхкен плани хьоахамбоанарашн ІаІаьцде деза. Деррига балхашн графикаш даьрлІаьча чоаГІа деза ГІишлошъераша. Кхьаьста болхха теркам тІаьхьайта беза хьоахамбоанарашца ца нийеолийташ, хьалъе ГІишлош дика хилийтара. ХІара мастера, ГІишлошъечо, инженерно-технически болхлочо уйла е еаш ГІулаьх да иа.

ХІара ГІишлошъечо ший керттера декхар лерхІа деза ну дезача денна тоаГІаш дола кхьаьгаьма совгІат кийчар.

ЦХЬАЬКХА А КІЕЖ ТЕХАЙ

Карабулак (телефонаца). ІІоьврагІа бурув а тохаш духхарІа мехиДьатта даннха яхача девизах кхьаьгаш ба Нарабулакан кІорга бурувдеттача контора бурувдеттараш. Царех я бурувдеттарий мастер Протасов Сергей Михайлович керте латта бурувдеттарий бригада. Цо бурув тохаш хиннача № 18 йолча сиважиннера самардийнахьа, 22-ча октябре, йоккха мехиДьатта кІем техар. Дийнахь - бус це ду мехиДьатта 76 тонн я.

Бурув тохачеи из нарарзаьчин хьинаре кхьаьхьийгар операторашн Жиденов Анатолий, Сайфутдинов Комаджин, Чаплыгин Федор, Панков Иван керте латтача сменаша.

Серноводски майде эггара хьаьха мехиДьатта кІем тохийтар из бригада я. ХІанз из шоллагІа мехиДьатта кІем техийт це цига. Иштта хьинаре кхьаьгаьча бригадана еннай Нохч - ГІалгІай АССР-а Лахкехьарча Совета Президиума Сийлен грамота.

А. БАКАЛЮК,
тха штате йовца корр.

ШИН ШЕРА ПЛАН КХОАЧАШЪЯЬЙ

КПСС XXIII-ча съезда цІергІача грозненски крекинг-завода болхлоша пхе шера планн ханал хьалха кхоачашъара ІІадодаьдаьча дикача гІулаьхкх боккха кхаъ хилар грозненски ремонтно-механически завода колективна. Чурча кхоачамех бизза пайда а эцаш, ханал луккха хьалха кхоачашъе ДІехІ цо пятилетка планн.

ХІанзлехьа тІехкхоачашцьаьд завода болхлошца цІей сийна тІаийца социалистически декхарашн. Октября цІейна хьаьгаьгаьм совгІат кийчаьра социалистически яхьь яьнначу завода цехашца юкъе ХІанзлехьа гучаоьаьш я пятилетка хьалхарча шин шера план кхоачашъьь цехан а. Царех я Мирчев Александра кулгалду мехиДьатта оборудованена ремонт еча цеха коллективо. Уж тІехьаьрча массеэк шера завода цехашца юкъе яьрзча социалистически яхьь ХІаьдаьл слесаряш Глухова, Смольникова, токара Каминеко, кхьаьрашца. Царех ІІаране еменах норматш 130—140 процент кхоачашъьь.

Е. ГУБАНОВА,
тха штате йовца корр.

ПАМЯТНИ БАЙРАККХАШ— СИЙЛАХЬ-БОККХАЧА ОКТЯБРА 50 ШУ ДИЗАРА СИЙНА ЯЬРЖАЧА ЯХЬЕ КОТБАЬНАРАШТА

1967 шера 21 октябре КПСС Центральн Комитето, СССР Лакхехьарча Совета Президиумо, СССР Министрий Совето, Ерригсоюзни Профессиональни Союзий Центральн Совета оцаьн тІаийцаьр предприятей, организацей, совхозий, колхозий коллективашца—Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революци 50 шу дизарна сийна лелаяьча социалистически яхьь котЬаьнарашта КПСС ЦК, СССР Лакхехьарча Совета Президиума, СССР Министрий Совета, ВЦСПС памятни байракхаш ялара хьаьжьхьа.

Соцам тІа белгалдаккхиз, памятни байракхаш коммунизм хьаьлъчу доккха даьна лаьцачеч Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революци 50 шу дизарна сийна тІаийца лелаяьча социалистически яхьь даьрриг та хаьнгІа лелаяьча социалистически яхьь дикагІа доьла толамаш даьхачеч предприятий, организацей, совхозий, колхозий коллективашца тІаьвоагаш тІелаш хилар. Памятни байраккхаш даьн лелаг цар коллективашца хьаьхьогІа денна символ санна юсаш я.

Памятни байракхаш еннай предприятей, организацей, совхозий, колхозий коллективашца йеннхьа группаш. Йиззе список кепатох «Правда», «Известия» яхьа газеташ тІа.

1967 шера 21-ча октябре арабаьннача КПСС ЦК, СССР Лакхехьарча Совета Президиума, СССР Министрий Совета, ВЦСПС соцамах КПСС ЦК, СССР Лакхехьарча Совета Президиума, СССР Министрий Совета, ВЦСПС-а памятни байраккхаш еннай Нохч-ГІалгІай АССР-а гІоьнаш тІа.

**Новьчоьстаца Л. И. Брежнева, Н. В. Подгорна, А. Н. Косыгина, А. Н. Шелепина кулгаш ядьаьчу соцам тІа йоьх, КПСС Центральн Комитето, СССР Лакхехьарча Совета Президиумо, СССР Министрий Совето, ВЦСПС-а дег тІара барнал оал Сийлахь-боккхача Октября 50 шу дизарна сийна тІаийца хиннна шоай декхараш хьоахчашдеш ча предприятей, организацей, совхозий, колхозий коллективашца, болхлой, инженераш, техникаш, ГІулаьхкера нах, колхозхой, Іилмин культурин болхлой тІаьхьех производствен норда техника юкьенхьехьарен планаш ханал, хьалха хьоахчашъер духьа, производства эффективность лархьер, норда производственни мощносташ йиззе нараерзаьр духьа, хІаьта иштта хьаьхьагІача оесарле лаьхьлІа тоьпаш боккхагІа ІІоьлаьнаш, техникаш, ГІулаьхкера нах, колхозхой, Іилмин культурин болхлой тІаьхьех производствен норда техника юкьенхьехьарен планаш ханал, хьалха хьоахчашъер духьа, производства эффективность лархьер, норда производственни мощносташ йиззе нараерзаьр духьа, хІаьта иштта хьаьхьагІача оесарле лаьхьлІа тоьпаш боккхагІа ІІоьлаьнаш, ІІ

ПАРТИЙНИ ВАХАР

СОВЕТИЙ БОЛХ—ЛАККХАЧА БОАРАМЕ

Наурски районе кхъьсетамхой депутатий нохкоьмо ший ух тІехьаьчча хана дуккагІа торам тІаболхийт юртбаьхаьнен культурах деанан кхочанчеча советий доархІам лаккхара. Масала 56 депутат ех Калиновскан ахча станичин Совета, Боккха болх чакхбоьл хар Ленина цІеранІгА колхозе экономикин лаьттарна, правоохранени культурен деІаІаьхьаьра, юрт хозъяран тоьхьаьн, общественни порядок чоаІаьгьа, ишитта кхиІола мероприятеш юрта кхъьсеІаьрзо.

Районе воьхаш а массане сий деш а ва Ленина цІеранІгА колхозе цьаьнаІгІа комбаьсин бригада бригадир, юрта Совета депутат Рустам Рустамов. Дуккхача шерашка колхозе масанел дуккагІа ялата хьувхьам чуэцан хьаьдагІан цун бригада. Цьаьта ух юбилейин шера кхъьсетамна ваттеа а этта дина толамаш дахьхл бригада ешаьнарг хинна ешаьнарг ваьнна. Уж беттаьнна 1-ГІа октябре паччахьалкхенга ешаьнарг дуккхаьнна ешаьнарг ваьнна. Уж беттаьнна 101 процент, дуьхьа дуккхаьнна 118 процент кхочанчьаьнна. Ишитта дуккха тІехкхочанчьаьнна ешаьнарг ваьнна. Ишитта тІехкхочанчьаьнна ешаьнарг ваьнна. Ишитта дуккха

Тахан да дениа деля революционер, В. И. Ленина тешвие ученик Г. К. Ординжоникидзе вив ди (1886—1937). Ший дерриге вахар діаденнка Г. К. Ординжоникидзе пролетариата сийлахъ'вонхха гІулаих, марксизма-ленинизма идеиш нотъхара.

Нохч-ГІалгІайчен къахьоагаш хоьшта къаьстта боча я Серго цІи. В. И. Ленина вина Серго Ординжоникидзе Къиьбаседа Казаезе хиннав Советий Іаьдал нетовакхгаш. Гражданскин тІом лаьттача шерашна на къулбеьхьен чрезвычайни комиссар Серго къахьеганачь революционни къовсама кулгалдеш хиннав иштта Закавказье.

Бирсача шерашна цо чІоагІа къахьийгад вай мехна халкьашта юкъера деттагІан чІоагІаеш.

Вай мехна халкъа боахам дегІабеалабеча хана Ординжоникидзе керте лаьттан ВСНХ-на, цул тІехьагІа озача промышленноста наркомата. Це берригга низ діабеннаб Дай-мехка индустри дегІийаьлаяра.

Вай мехна къахьегамхошта даим дагахьеабаргва сийлахъ'вонхха ленинц.

☆

КХАШ ЛЕЛАДЕРИЙ СИЙЛЕН ГІУЛАКХАШ

ГУРАХЬА ДУВ ЯЛАТ ДІАДЕР

Республика кхаш лелаДерана 1968 шера 500 эзар тонн аьлат дуьхка лаьрчІаг. Из лекхар телама кхоачашдара боаьхачча лоаРХаме ца тешнаьчен чІоагІен хьувьхьам ду туграхьа дув ялатан.

Ялатийна 168 эзар гектара тІа гурахьа юв культуран діае лаьрхІиг хьаГІахулча шера хІунаьчам. Хаьнзе 131 эзар гектар діайийнай, из хул планах е еача пхе дахьах диъ.

Гурахьа юв культуран хІаьва план республике эттара хьалха кхоачашъ'ийна Гурдемеркан, Гудермесийн районашца, гурахьа юв культуран діайийна бала гарта ба Гроозненсин районашца сохьозаш колхозашца.

Цеанкашта тІехьаюе Наьсарен, Ножай-Юртан, Сунженсин, Урус-Мартана районашца.

ХЬАЖКІА ЧУЗЦАР

Хаьнзе 57 эзар гектара тІара чуйийай из культура, ІІаЙийнаЧ кхаЗ даьхьах шиъ. Хьажкіа чуэцара хьаьхха латт Гудермесийн, Надтереч-ни, Наурсен, Шелковской районашца.

Хьажчул тІехьагІа чуэца озаш лукха хьажкіа а Малгіайбика, Наьсарен, Сунженсин, Шаьла районашца.

Ужк йойлейшн шера чІоагІа хьуьхьаний хьажкіа республика кхиш лелаДерана, Хьаьта из еррига хьажкіа ца пойташ Даьхен амбарашка чуйовсеагІ берригача лаьтта лелаДерий сийлен гІулакх ха.

СВЕКЛА ЧУЭЦАР

Юкъера даьрхІача хІаьва гектара тІаоп 236 центнер шекара свекла йоаьхх ерригача республике, Хьаьта Малгіайбика, Урус-Мартана, Гудермесийн районашца хьувьхьам кхы а лаьхатІа ба. Хаьнзе 6520 гектара тІара е 65 процент чуйийад мерза овлаш.

Чуэца озачох 70 процент чуйийа баьшнаб Малгіайбика, Ножай-Юрта, Урус-Мартана районашца.

Дукха баьхьан да хІаьнчул тІехьагІа те лелаш кхаьнка. Юбилеен цІей тІаьхХочаш берригга яьлат чуйийа ІаДа деза.

1967 шера 20 октябрь тІаьхвачаш хьажкіа, свекла чуэцара, гурахьа юв культуран діаьрах йола

СВОДНА

Районаш	Гурахьа юв культуран	Свекла чуэцар	Хьажкіа чуэцар
Ахчой-Мартана	78	59	63
Ведана	51	—	79
Гроозненски	92	64	73
Гудермеса	105	68	85
Малгіайбика	65	78	52
Надтеречный	89	—	87
Наьсарен	37	58	42
Наурски	105	—	80
Ножай-Юрта	48	81	25
Советски	62	—	24
Сунженски	65	—	57
Урус-Мартана	54	71	74
Шаьла	76	64	67
Шелковской	73	—	82
Грозный	95	—	100
Еррига ча республике ГІолла	78	65	67

Дикача толамашца наькъаболх Советски Іаьдала юбилейна Шелковской районе ха лелаДерашца. Лакха хьокхемаш даьхьа: уьк шера «Коминтерн» ахача колхоза воинхагІа волча ха ІуьО Турганов Дауда бригадеа ч'ламаш. Шоллагіа шу мара доцаеча хІара жийна тІера 7,9 килограмм тха лергед цер планах 5 килограмм мара йоацеча.

Сурта тІе: Д. Турганов ший ЙийІгаца Казнпатаца.

В. Куцая сурт.

Кагирхой оарцагІбаьлар

Мух хьекхан, кхаьла дар Шелковской района «Путь к коммунизму» яхача колхоза доаьхар доахача бригаДанара Михаил Герьке кулгалу комсомольцко-кагирхой звено Еррга, ций дергІа болх беш боаьхар. Ц ю юкъе гІолла царна ІІергадайра «Большой дипом» ахача участкагаьхьа хьийда ІІаДоагІа доккха хІа тоатед. Из хинвадар сунт хоаІа а яь чаьхІаьлна цонашта ІІаДеагІа хий.

Доккха зе дара кхерам бар эттар: гетлан мара хьаьхаьна йолча кьасарх удача 45 гектара тІарча аьлх хий ІІаДардолаш дар. Де дезачи хьакъеъха сиха дага а баьнна; йоі кІІІлаорьккхха чуийра кагирхой. Хий сиздонна участкана ІІаДоалаш латтар. Цхьабаьхьа, наха йоах чехкагІа борз. Трактористаша А. Рядина, В. Антонова, И. Курманова, кхьбарана чуийна 4 волкуцанен болхьнатташен гул а лен айеншача моттитте ІІаДоахар ала касарашт.

Механизатор Кучркинин Калиновски училища курсант И. Масловскийн шин гахьата еррига йоі гулаьн баьлар. Цхьабаьхьа, из хий ІІаДардолаш дуьна лаьхача моттитте яккха еаар. Цуьхьа кагирхоиа 6 сахьата чуийна, са ца лоІаш болх бир. Хьаьта тІехьаьа токлор кхерам хурбоацаьна моттитте ІІаДийхьа баьлча масеане а доькха садаьккхар — йоі яІаДарьхьлар.

Колхоза дикача аьла йІаь тоШ хІаьхарьккхьача А. Рындина, Н. Масловскена, Г. Кучркина, В. Антонова, Д. Прадедова, М. Андреева, П. Нурманова баркал яхаш ба хІаьнз колхозхой.

Г. ЛАТЫШЕВ.

ЛЕСНОЙРА ТАЙНИК

Кхоаза віаштІаРдаь кхььна ЦІенош дагІа Москве Лесная яхача сатийнаЧа улицагІа. Цун хьаьхашкхьаьрча оагІоца хьаьтъул мел чІоагІа ший тайпара из яле а, цхьанна а саго тамаш еш йоаьца йоккха хьаьвеча: «Онгал пажаскги сем бохха КаланДаздае торгоЛИ».

Мах беча цен шоррала теха тархеш йоаьх. Царна хьаьлашка ЛараШ лагт боькъаьЛьча сома, біарий, комеПІ, ГІаМгІай оІраЗнаш тІа а йоІаш. Тхоьвах Іоуцл тхьовра кхьаьнара фатагенанда лелаЗо «молния» яха лампа. ПрилаЗалаЧ чуьхьаьха дьаьта хІЗ деЗа шн ноГІар. Іочу-хьаьгІа поаЗлаш парІІІата боаьна пийЗча уроотабаь ЗоаЗеи латт пеДЗала чу Іа-чЗиуьлдаи — цига «товарий склаг» я.

Цунна юкъе — дьаьтта кІаЗгІолла хьаьха хий Іочулелгіта ЗьЗкха гоЗтІга гІІЗь. Цун бух ІІа ІоГІаХдача воЗлача метте ихорІІІа ЦенаХ ДІачуьЗькха хх метрал кІезнга лоьаГІа а йоІаш къоре йоаЗЗ, пу чуЗа ДІачуЗоаЗЗ а кІаЗЗаГІа леЗаЗь тайник — йиь метр сонгІа шера ца. КІерамо нистІка мара сийрдалаькхьаш из. Ах баьзе, тІІІна ф. Пений ДІаЗхаЗЗеи ЗЗоаЗхх ІІорталь поаГІа-раш лаГІ. Тайника чура йоккхаГІа йоІа мотТИ ДІаЗоаЗ кулгаЗа ЗхестаЧа газеташ кепаЗтача «американкА» яхача машИНО. Ненах йоаЗЗача къорга чу — дахчан реЗлаш, шрифт чуЗоа паРЗеЗоНа ЗЗесаЗ, перетатса, кхьйоІа типографски ХІамаш. ДІачуЗьнІача сьаьГІа — ЗасаР чуЗоа бешкинт. Газет кепаЗтача машина ІІа — «Рабочий» яхача большевистски газета эттара хьаьхарча номера набор, хІаьта цунна ЗаЗЗа ЗоХьаьнЗара оттисКаш.

ЗеЗЗеи тайника чу кІаЗЗаГІа боаьх беш яр «Рабочий» меттеЗ, кІоЗеЗ ЗоаттаБара, самодеЗаКИ ДІаЗкхаРа тІаЗьеЗаш Боаьа ЗеЗЗаГІа 45 гектара тІарча аьлх хий ІІаДардолаш дар. Де дезачи хьаьхъеъха сиха дага а баьнна; йоі кІІІлаорьккхха чуийра кагирхой. Хий сиздонна участкана ІІаДоалаш латтар. ЦхьаьбаьхьА, наха йоах чехкагІа борз. ТрактористаШа А. Рядина, В. Антонова, И. Курманова, кхьбарана чуийна на 4 волкуцанен болхьнатташен гул а лен айеншача моттитте ІІаДоахар ала касарашт.

Механизатор Кучркинин Калиновски училища курсант И. Масловскийн шин гахьата еррига йоі гулаьн баьлар. ЦхьаьбаьхьА, из хий ІІаДардолаш дуьна лаьхача моттитте яккха еаР. ЦуьхьА кагирхоиа 6 сахьата чуийна, са ца лоІаш болх бир. ХІаьта тІехьаьа токлор кхерам хурбоацаьна моттитте ІІаДийхьа баьлча масеане а доькха садаьккхар — йоі яІаДарьхьлар.

Колхоза дикача аьла йІаь тоШ хІаьхарьккхьача А. Рындина, Н. Масловскена, Г. Кучркина, В. Антонова, Д. Прадедова, М. Андреева, П. Нурманова баркал яхаш ба хІаьнз колхозхой.

Г. ЛАТЫШЕВ.

Кхоаза віаштІаРдаь кхььна ЦІенош дагІа Москве Лесная яхача сатийнаЧа улицагІа. Цун хьаьхашкхьаьрча оагІоца хьаьтъул мел чІоагІа ший тайпара из яле а, цхьанна а саго тамаш еш йоаьца йоккха хьаьвеча: «Онгал пажаскги сем бохха КаланДаздае торгоЛИ».

Мах беча цен шоррала теха тархеш йоаьх. Царна хьаьлашка ЛараШ лагт боькъаьЛьча сома, біарий, комеПІ, ГІаМгІай оІраЗнаш тІа а йоІаш. Тхоьвах Іоуцл тхьовра кхьаьнара фатагенанда лелаЗо «молния» яха лампа. ПрилаЗалаЧ чуьхьаьха дьаьта хІЗ деЗа шн ноГІар. Іочу-хьаьгІа поаЗлаш парІІІата боаьна пийЗча уроотабаь ЗоаЗеи латт пеДЗала чу Іа-чЗиуьлдаи — цига «товарий склаг» я.

Цунна юкъе — дьаьтта кІаЗгІолла хьаьха хий Іочулелгіта ЗьЗкха гоЗтІга гІІЗь. Цун бух ІІа ІоГІаХдача воЗлача метте ихорІІІа ЦенаХ ДІачуьЗькха хх метрал кІезнга лоьаГІа а йоІаш къоре йоаЗЗ, пу чуЗа ДІачуЗоаЗЗ а кІаЗЗаГІа леЗаЗь тайник — йиь метр сонгІа шера ца. КІерамо нистІка мара сийрдалаькхьаш из. Ах баьзе, тІІІна ф. Пений ДІаЗхаЗЗеи ЗЗоаЗхх ІІорталь поаГІа-раш лаГІ. Тайника чура йоккхаГІа йоІа мотТИ ДІаЗоаЗ кулгаЗа ЗхестаЧа газеташ кепаЗтача «американкА» яхача машИНО. Ненах йоаЗЗача къорга чу — дахчан реЗлаш, шрифт чуЗоа паРЗеЗоНа ЗЗесаЗ, перетатса, кхьйоІа типографски ХІамаш. ДІачуЗьнІача сьаьГІа — ЗасаР чуЗоа бешкинт. Газет кепаЗтача машина ІІа — «Рабочий» яхача большевистски газета эттара хьаьхарча номера набор, хІаьта цунна ЗаЗЗа ЗоХьаьнЗара оттисКаш.

ЗеЗЗеи тайника чу кІаЗЗаГІа боаьх беш яр «Рабочий» меттеЗ, кІоЗеЗ ЗоаттаБара, самодеЗаКИ ДІаЗкхаРа тІаЗьеЗаш Боаьа ЗеЗЗаГІа 45 гектара тІарча аьлх хий ІІаДардолаш дар. Де дезачи РЕВОЛЮЦИОННИЙ ЛИСТОВОКАЗЛ, ПРОКЛАМАЦИЯН КЕПАЕТТАН ХИННА РСФРП(Б) ЦК 1905 — 1906 шерий типографи. Из типографи — наччаьхьа Іаьдало террор доаттаьлча хьалашка коммунистически партие лелаЗьмла подпольни гІулакхий бакъа-чиа памятник.

Росее РСФРП ЦК доаРХІаме орган кепаттара хьаькъеъха решении ІІаийдар 1905 шера май беТТа хиннача партие III-на съезде. Из бекхтохьмен кхермарш ГІулакх ІІаштІехьдоаккхьаЧа тІаЗилзар большевистски подпольна боккхаГІа болчА деЗтелех цхьаннА Л. Б. Красина. ЦК эрсий группа ч.лена. Цу ІІаьстІ ю байъа Москве кІаьхьар Т. Енукидзе ГІорьЗьнЗьнА БаЗиниН «ІІиЗаЗ» подпольни типографе кхІаБола БоЗдолІк. Керда типографи йиЗла лаьрхІар даг гуча ца ялийтара БаьхьаьнА кавказски сем бохха тІа-ка а деза.

Листта лаг баханн яр Лесной улица районе, масеанхьа а латташ полицейски поСташ яр, хьадж йоаЗаш лелаш паччахьа аьхьаш, ницейкаш бар. Царна ІІаргагучча, Бутырски центральни политически пересылни пабахтенна доаЗлаХа хьайийлар «кавказски кунца КаланДаздае доверенни» яоЗа сом боххар «ший деЗалца» ваха хайна ЗоХа «тика». Из вар батумски болхЗо Силоэан Кобидзе. Йоккха оттаЗяр «ПТОНИ розничний торговли. ХІаьта цу ч'ЗоаЗаш хиЗла торарш кхьметтел дар розничний мьхеД а чухьнаьха дар.

Кунена КаланДаздае агенташ ба а моттитташ ухХаза ухар доаЗлаХарча улицашка баха хайша подпольни типографе наБоРЗоаЗ: ший печатникашца С. Тедрия, Г. Стурга, А. Яшвили, У. Джапи; Баста-каста шийна ІІІохЗлар, мах боаЗаш сом, кагий хІамаш яар, «чаьна» хІамаш ялийкхар дуьхьа «кавказски тика» тІа ВоаГІар городской а. Кобидзе ЗоХоаЗаЗаР. Цо городовойтара дехаш хІаьва дапар цо тика дикаГІа ЗорарелГа мара, хІаьта мах балара гІулакха хІама юкъаЗдуьсарцаш оалар.

Дийнаьха делкъа хинна «тика» тІа ухар ІІІаДдаш галеш, бечкан, яьшкан а йоІаш йоЗа ІІуЗаЗкхаш. Гонаьха бахарий а, цу даьхье городовой а сайхуьш ДапаР цар чу сома, паччаьта, дуьгана меттеЗ ЗаьЗаг, баГар «КУЗЬКИ ХІЗЗАРЗ. УЖ ПЕДЗАЗ ЧУ ЗОЧУДОАЗАР, ХІАЬТА ЦИГАРА ПАР ЧУ а ДЕЖКЕ ДІАКХУЬКАР РЕВОЛЮЦИОННИ ГАЗЕТАШН ЛИСТОВКАШН. Уж дерриГа муьхьаш ДІа-ВОХА ХЬАЙТАЧА ТЕШАМЕЧА ПОВХЬСОТТИЙ ГРУППАЦА КОМАНДА ТЕЛАШ ВАР ХЬАЬНАРА БОЛЬШЕВИК В. БОГОМОЛОВ — ІІІИТТА ЭТТАРА ХЬАЬХА ПОДПОЛЬНИ ТИПОГРАФЕ ЗАВЕДУЮЩИ ХИННА «Черт» яхаш кличка а йоІаш.

ХІаьта ХІаьз, тІуенн баьлен йоЗча, зеГа хала ФЕ чуЗОЗЗА ЗаьттаННА ІІІаХЗарча цу кЗорга чу ЗаттаЧа хана, цецвоал кІаЗЗаГІаРа БОЛЬШЕВИСТСКИ ГІУЛАКХАН ГОЗКА ЛЕЛАЗЬ ХИЛАРЗ НАЬЗЗА ца Іеш, ДУККХА ДЕПОНИ БЕТТАРШИ ДОАХАН ЦУ ЧУ БОЛХ БАЬХА ПАЬХА ТИЧАШНИЙ ЧІОАГІАЧА ЛЕНАЛАХИ МАЙРЗЛАХИ.

ПІУЗНА ЧУРА КЪОРГА ЧУЙ, ТИПОГРАФЕН ДІАЧУЗОАЗА ШОЛХА НАЬРИЛГАШ САХЬУШ ЗАЬЗТТА ТІАЬХЬАРІА ЯР, НАГАХЬА САННА ЧУХАЛАЬ МОТТИТТ ХУЗЕ А, СТЕНДА (ІІАЬРИЛГА) ТАТА ХУРДОАЗАШНА ЗЬЕСА ХЕТАЛУРГІОАЦАШ. ПОДЗАЛА ЧУ ХА ЗЕН ЛАТТАШ МАССАЗА А ЦХЬА БОЛХЛО ХУЛАР ТІАБОАГІАЧА ЦХЕРАМАХ ХОЯМ БЕШ. ХЬАЬТА ЛАХЬЕ, МОЛЛАГІА ГАТ «ТИКА» ЧУ ХЬАЧУВАЬЛЧА, ЧІОАГІА ГУРГАТ ТОХАР.

ХІАНА ТИКА АХ МОТТИТ ДІАЗОАЗАН ЦАЬ ЧУЙЕШ ХИННАЧА ЧУ ДОАРХІАМЕ 60 ЦУ ЗЬХЬАХАРА ДОКУМЕНТАШ ЧУГАЛДАЬ МУЗЕЙ ЭКСПОЗИЦИОНИ ДАЬХА ЗА. ЦИГА ХЬЕЖА УХАЬА ДУККХАЧА ХАЬХА ЦАР ДУВА ХЬАЬХА ХИННАЧА БОЛЬШЕВИСТСКИ ПОДПОЛЬНИ КЕПАЙОАЗОН СИЙЛАХЬЧА ГІУЛАКХЕН, ЭРСИЙ БОАХЛОЙ КЛАССО ТУРПАЛЕРА КЪОВСАМ ДОАТТАЙЕЧЕН КОРГА ТАЙПА МАРКСИСТСКИ ПАРТИ ІІАШАРІІОАЛАЧЕН ЦУННА КАРАГІДАЬЛНАЧА ДАЬЛАМАТЕ ДОККХИЙЧА ТІАМАХ.

ДОРАЕШ УЛЛАЬ УККАЗА «Рабочий» яхача газета эттара ХЬАЬХАРЧА НОМЕРА ПОДЛИННИК. «Редакцегара» яхача передовой статья тІа шаьрен хьетаергІоаьшн хьаьхьехай буржуазна - демократически революцера хьалле пролетариата хиларх йоІа идеп, хьаьхетаьу хаЛКЬА МОАСТАРІАШКА «ЦУННА КАРАГІДАЬЛНАРЕХ ПАЙДА Я ЭЦАШ, ХЬАЬХА ХИННАЧА НАБАХТЕН МЕТТЕ ЦУННА КЕРДА, ХИННАЧУ КІЕЗНГА «ГІОАГІАГІА ЙОЗА НАЬАХТЕ КИЙЧЬЕ ГЕРТАШ ХІИЛЛА ца ЛЕДАЙТАРА» ФУ ДЕ ДЕЗА. ГАЗЕТО ТІАХЬЕХ БОЛХЛОЙ КЛАСС ВАШАРІІХЬЕТАРАН САХЬЕТАЧЕ БОЛАШ ХИЛАРАН: «УЖ ДА ХАЛКЬАГА БОЬЬОНЦА ЙОЛА, ЧІОАГІА КОТАЛО ЙКЛАЙТА ШОАНТА МОГАРДОЛА ЙИЗАШ». ХУРДАР ХОВИ ДОЧА ДЕШАЦА ДІАЙОЛАЛОРА ПЕРЕДОВОЙ СТАТЬЯ: «КЬАЬНА РОССИ ЛЕН Я, ХЬАХУЛАН ЛАТТ КЬОНА РОССИЙ».

ІАЖАГІЕССА ЛЕСТАЧА «Рабочее» листовка кІаЛ отгадаьл ЦК ЧЕМАШКА В. И. Ленина дахьийтача письмо тІара дешаш: «Деза ювкъостІай! Хьажхьийай сога... «Рабочее» хьалхара номер. Цо чІоагІа дикахетар ду».

Музее да типографи віаштІелларий, наборщикий, печатникий сурташ. Цунна ювке да «тика дьа» М. Каландаздае — ший цІи а цо 15 целкоьи а дешна ца ворагача старшинайгара ийна, тешаме хиларх денна фиктивни «стешаг» а ГІулакха ДІаденна ВОЛЧА МУГІАРЕРЧА БАТУМСКИ БОЛХЛОЧУ - ГРУЗЧИКА ШИЙ ПОРТРЕТ.

Музее хьаьтеха сурташ доахкаш барех дуьхьа баранг бохХий партийний советский деЛтелаш а хинна ДІаэттаб октября котало ЙЬЛЬНАЧУЛ ТІЕХЬАГІА.

Кхьметтел декабрьскин восстания ийначул тІехьагІа а ший гора Іоэшлаэзар партийни кепайОРЗОЗ. 1906 шера февраль бетта ДІадоарждадар ІІІХХА ПАРТЕ Московски комитето ІІІРАХИЙЦА 182138 листовка, 5945 брошюреи газети.

Тоэрия ІІаьдачул тІехьагІа нах ПЕЙОЛЛАЗ ХІАМА ДАР ЛЕСНОЙ УЛИЦАГІАРА «КАВКАЗСКИ ТИКА» ЧУ ДА ХЬОХАН ЙИСАР, ІІАЬТА а ХАНИНА ДІАКЬОВЛА ЙИЙЗАР ТИПОГРАФИ. ДУХХА ХА ЯЛАЛЕХЬА 1906 шера ФЕВРАЛЕ, ЮХА А ШИЙ БОЛХ ДІАБОЛАБИРО. ПАРТЕ ЦК-АН МК-АН ЛИСТОВКАШ КЕПАЕТТАР. ИЗ ЭР РЕДАКТЕ СОСТАВА ЮКЪЕ В. И. Ленин а воЛАШ хиннача, віашаГІЕЛЛАЧА ЦК-а «Партийные известия» яха ГАЗЕТ КЕПАТТАР А. ЦУ ГАЗЕТА ХЬАЛХАРЧА НОМЕРА ТІА ЛЕЛЬ ЭР «Россера ІІІІИЗАРА ХЬАЬХА БОЛХЛОЙ ПАРТЕ ТАКТИКЕН» ЯХА ЛЕНИНА СТАТЬЯ.

1906 шера ІІаьстан ювхе РЕАКЦИН ТІАТЕІА ЙОЛАЕННАЧА ХАНА МОСКВЕРА ПОДПОЛЬНИ ЮХО ТИПОГРАФИ ГУЧАЬЛАР, ЦХЬАБАКЬА, ЦАР МЕТТЕ ХЬАЬУТТАР КЕРДА ЯРАШ. ХАНКАЗСКИ СЕМ БОХХА ТИКА А Я МОТТИТТАН КЬАЙДАГІА БОЛХ БЕШ ЯР Рождественски БУЛЬВАРА ТІАЬХА ТИПОГРАФИ а. ЦИГА ДІАЙЬХЬАР ЛЕГНОЙ МЕЛ ХИННА ОБОРУДОВАНИ. КЬАЬНАНА ТИПОГРАФЕРА БОЛХ БЕ ЦИГА ХЬАЬУБАЬХЬАР СТУРГА, ЯШВИЛИ, ИХЬБАРАН, ЦИГА БОЛХ БЕШ БАР О. ПЯТНИЦКИЙ, БОЛЬШЕВИСТСКИ ПОДПОЛЬНЕ ВІАШАГІЕЛЛАЧА КЕРТТЕРЧАРЕХ ПАЙ, «ПРИКАЗЧИК» К. ПОВИКОВ, ЛОЭЦАЧА ХАНА (8 БЕТТА) РОЖДЕСТВЕНСКИ БУЛЬВАРА ТІАРЧА «ТИКА» ЧУРА ЯРАЬЛАР МИЛЛИОН-ГАРГТА ТАЙП-ТАЙПАРА ЛИСТОВКАШН ЮЗАНЕШН.

ЦУ ТИПОГРАФЕ ЭТТАРА ТІЕХЬАГІА АРАЙЙЦАН «ПОВХЬСОТТИЙ, ДИЦ МА ДЕЛАШ ІХЬЮЛАГІА. МАЙ» ЯХА РСДРП МК ЛИСТОВКА ЯР (ЦУН ЦХЬА ОЖИЖЕНАЬРА ЦУ). ДУККХА ТИРАЖАНА 1907 ШЕРА БІЬСТИ АРАЙЙНАР ИЗ, ЦХЬАБАКЬА, ЭРРИГА А ДОЗАШ ЧУХЬАЬА ПОЛИНИ ЭРА «ТИКА» ЧУ. ЦО ІІАЙЙЬХЬАР ЮХЕЙЛА ТИРАЖ А ХЬАЬТА ЭРРИГА КХЬЙОЛА ЛИСТОВКАН А (20 ГАРГТА ЙИ ЙОЛАШ), КЕН ЕТТА СТАНОК, ШРИФТ. МУЗЕЕ ДЕША ЙИЙ ЙОЛАШ ДА ОБЫЕК ЯЬ ПРОТОКОЛИ РОЖДЕСТВЕНСКИ БУЛЬВАРА ТІАРЧА ПОДПОЛЬНИ ТИПОГРАФЕ БОЛХЛОЙ ДЕННАХЬА «СУДЕБНИ ПАЛАТА КЬАЬСТА ТІА а ЙОЛАШ» ДЬА ПРИГОВОРИ. ЦИГА МЕЛ ЛАЬЛАР НАБАХТА ВЕЛДАР, КАТОРГЕ, ССЫЛНЕ ВАХЬИТАР. ПАРНА ЮКЪЕ — ГАБЕЛОВ, ПОВИКОВ, КОРОЛЕВ, ЦИПКИНА КОТЕЛЕВЕЦ.

ХЬАЬТА СУДА ПРИГОВОРА ДАЛЛА УЛЛАШ ГУ ВАЙНА КОРОВИЙ ПАЛ (ХІАНА ДОБРЫШНСКИ УЛИЦА) ЯХАЧА УЛИЦАГІАРЧА КЕРДАЧА ТИПОГРАФЕ КЕНАТЕХА КЕРДА ЛИСТОВКА:

«МОАСТАГІАЙ ГІАДАЬХА ХИЛИЙТА, ШОАЙ ДОЛА ХІАМА ТОІАЬЛЬА, КОТАЛО ЙЬЛЬКАЙ ЙЬННА ХЕТИЙТА ЦАРНА... ПЬХЬАТАРА ПОТТАРДА ЭДАЧ, БИНЕА ГІОТТАРДІА».

НИЗ БОЛЧА КУЛГАЦА, КХЬ ЮХА ТІА А ДОАГІАРДОАЦАШ ТІЕРА ЮХХОССАРГІА БІАЬШЕРЕНАШКА ТІАЬЛЬТА ІАЬЗН.

ЛАЬТТАН ТІА УРАГІЙГАРГІА ЯХЬЬАГЕЧА ВЕЖАРИЙ БАЙРАКЬ!».

ЛЕСНОЙ УЛИЦАГІАРА ПОДПОЛЬНИ ТИПОГРАФЕ ХІАЛХАРІА ШЕ ХИННАЧА ТАЙПАРА 1924 ШЕРА ИЮАЕННАТОЙТАЙНР СССР РЕВОЛЮЦ ПАЧЧАЬЛАХЬЕН МУЗЕЙ ФИЛИАЛ А ДОАГІАР. ИЗ ХАНА ДЕНА ДИЦ ХИННАЙ МЕХКА МАССЕ МИЛЛИОНГЕИ ДОАЗОЛ ДЕХЬАРЕН БІАЬШ ЭЗАРАН НАХ. КЬАЬСТА ДУККА НАХ ХУЛ ЦУ ЭЛАМАЧА ТИПОГРАФЕ — МУЗЕЕ ХІАНА, ЮБИЛЕЙНИ ШЕРА ДЕНОШКА.

Миилай ЧАЙКА. (АПН).

ТАДЖИКСКИ ССР ТАХАН

Дукха ха йоаьцаеш малхо йоагаЗь ЬЬСА АРЕ ЯР ЦУ МЕТТЕ. ХІАНА ИЗ ЙОККА АРЕ ДІАЛЬЬЦЦА ЛАТТ ВАХШСКИ АЗОТНО-ТУКОВИ ЗАВОДА — ТАДЖИКИСТАНЕ ЭТТАРА ХЬАЬХАРЧА ХИММИЧЕСКИ ПРЕДПРИЯТЕ КЕРТТЕРЧА ПРОИЗВОДСТВАН ГІОННА ЙОЛЧА СЛУЖБАЙН КОРПУСАШ.

В. Стечесцева сурт.

ТАСС фотохроника.

СПЕЦИАЛИСТА ХЬЕХАМАШ

КЕРДА ГІУЛАКХ

Жена хулаш доЗа уЗелкови эзофагостомоа яха лазар хьагучадоаккхаш йоЗа ЖЕНА ЙОХЧІІІАДГІА СССР ШАЬДАЧА ЗОНЕ, ПХЬАННАДОЧА БОАХАМАШца («Червленский», «Коминтерн» яха колхозаш, «Терский» совхоз кхьл.) 90 процентага кхаччадна ЗОЗА ЖА НАМОГАШ а ДЕШ. Из лазар хьеДеш йоЗа ХІЕМАШ ЙОЛЧА ДУХ ЧІОАГІА ГА ЗОЛЛАЬ ХУЛ. ВАЙ ЭРЕЙ ГІАРЧА ХЬАЛЛАЧА А ЙЬЬСТАН ЮХЬЕ А МЕЛ ЛОХА ХИЛЧА А ТЕМПЕРАТУРА ЛОАДУ ЦАРГА, НАГАХЬА САННА ШОАЙ ХАННАХЬА ХИММОПРОФИЛАКТИКА ГІУЛАДХАМ ЦА ДОЙЛ, ЦУ ГАЗДОАККХА ХІАМАН ЙІНАЬ ЖА ЯТА НАМОГАШ ХИЛА ТАЬЛУ.

ЛАЗАР КХЕТАЧИЙ ДОЛЧА БОАХАМАШКА ВРАХЬАРА ЙІНА ЖА ІІІДОАЛАДЧА ХАНА КХЬЧА ЛАЗАРАШЦА ПХЬАНА ДІАЬКХАНДА ЗАРГІАН КЬАЬСТА КХЕРАМЕ ДОЗА УЗЕЛКОВИ ЭЗОФАГОСТОМОА ЯХА ЛАЗАР А.

ІХЬАБАКЬА, ИЗ ЛАЗАР МАЛАГІА БОЬЬАНЕЗ ХУЗ ЦА ХИНА ДУХХА ХА ЙЬКХАЙ. ЧУРАННА ХУЛА УЗЕЛКОВИ (ШОАМАШ ЛЕШ) ЛАЗАР УКХ ТІЕХЬАРЧА ХАННАДНА ДОЗАЬЛУЧА ТІЕХЬАГІА ЧУХЬЕЖЕ МАРА ГУЧАДОАККХАЛАДАР.

ДУЛХА КОМБИНАТЕ ОАХА ЖЕНА ЗАЬХА ТОХАМЕХ ХЬАХИМАРАНА ХЬАЛЬОКХ, ПАР ЭУХЬАЛАРА ШОРГ ДЕРРИГАЧА ЗАГАЛАШТА ЮЬЬЕ 85 ПРОЦЕНТ «УЗЕЛКОВИ ЛАЗАРАХ» ПАМОГАШ ХУЛАШ ХИЛАР. ИЗ ЛАЗАР ДІАДАККХАРА МЕТОД ДИКА А ЧАКХЙОАККХАШ АТТА А Я. ХСТАГІА ЙИЙСАЧА МОТТИТТ ДІАОТТАБУ. САТАЙНА ДАТАВЙОЛАШ ХЬАЛОАН ИЗ ПОМОЩНИКА, ПЕЦИАЛИСТА ХУЛГАЙДАЛЬКОРГАШ ІІІАЙОХЬ, ТІАЛЬЬУКА ІІІЕАТ ШАЬРА ДУВЖАРГОЛАН ЦАРНА ВАЗЕЛИН А ХЬЕКЕ. ЭУХЬАЛАРЧА ШОРГА ЧУ ІІІЕАТ ХЬАЛЧУ А БЬЬККЕ, ПУН ОАГІАНДНА ВАЗЕЛИН ХЬОХХ. ДУХХЬАЛАРЧА ШОРГА ЧУ ШОНКАШ ХОЛУ ПАМОГАШ БОЛЧА УСТАГІАНА. ЦУ ХАНА ХА ДЕЗА ЖЕ МЕЛ ЙОККХИЙ, ФУ ЦЕЙ ЙОЛАШ, МЕЛ ЧІОАГІА Я, ГІАГІОЛЛАРА МИШТАЙ. ЛАЗАРА ДИКАГІА ЭУХЬАВАЛАРА СЕРЛАЛ ТЕЛАЧА КЬАЬСТА ШОЙЛ ТАЙПАРЧА ПРИБОРЕХ ПАЙДА ЭЦА А МЕТАРГЬА. ЦКЬАЬА ДУХЬАЛАРЧА ШОРГА ЧУ ЛАЧУЙОККХА ИЗ. ЧУРНЙ ТІЕХЬАНГАЬЬАРА ЛАЗЬА ЦОРА СИЙДА - ЗАЬККХАЧА ПЬЬРА ДІАРГАГУШ ХУЛ ШОНКАШ, МУШ, ЭУЛАН ДЕЧА ЭЗОФАГОСТОМОЕ ЛЬ АЙНАШ.

НАГАЬКА САННА ШОНКАШ ЬЬНАРАШ ДИТЬКА ПОРГАШ, САЬЬНИК, БРЬЬЙКА. ДІЙЬК, ШОРГ ЧУ ГІОЛЛА ЧУЬАЬККХАЧА ІІІЕГІА ЭОЛУРСЙОАНАШ, СИЙРЛАЬККХАЧА ІІІАРГАГУРГІОАНАШ ЙОЛА КХЬ ТАЙПА ОРГАНАШ ТУЛХА ХЬОАЕН БАЛЕ, КИТАХ МАХА А БАХИТЕ. ИЗ ДЬККХАЧА ІУРГАХ СЕРДАЛ ТЕЛА ПРИБОР ІАЧУЙОККХ ГИЙТА ЧУРЧА ОРГАНАШКА ХЬЖАР ДУХЬА (ЛАПАРОСКОПИЯ). ИШТТА БЕШ БОЛА ТОХКАМ АТТА ЭОАЛУ ЖЕГА, НАГАХЬА САННА ЦУ ХАНА АСЕНТИКАН АНТИСЕПТИКАН БОЬЬОНАШ ПИЙЦА ИХОАЧАШПОЙЛ.

НАГАЬКА САННА ХЬАЙБА ПАМОГАШ ДАЛЕ, БАГЕННА, ФАРАСТАШ АРА УЗАЧА, ЧИШ ТЕЛАЧА ІУРГАШТА ГОНАЬХА ЧІОАГІА ГА ХУЛЛАЛУШ ЙОЛА СЕРДАЛ ПРЕПИНАТАШ ТОЬ. ПРЕПИНИТАТАШ ЦКЬАЬА ЛИЧИНКАНА ГОНАЬХА А ГУЧАЙЙОЛ. УНАХЦЕНАЧА ЖЕ СЫНОРОТКАНА ЮЬЬЕ ІІІТА ІОШ ЙОЛА СЕРДАЛ ЛИЧИНКАШ ТІА ХИЛАН.

ЭЗОФАГОСТОМОЕ ЯХА ЛАЗАР

БАЛХА ДИКАЛ ГУШ Я

Тіеҳьа хьаІаборІаІача хана «Нагтеречный» совхоз керттерча дьахье комсаш кхеш хургь. Ер кхоалаІа шу да совхоз комсаш дІайоІа йолаенна. Геттара тіеранг лелабу уххаза из болх, хІана аьлча комсаш лерттІа дІайоІаьрга хьежжа, мара хургІаш цар хьахилаш а. Иштта совхозе хьалха дІайийна хиннача саженцаех 80 процент летай, из геттара лакха хьоркам ба.

ХІанз комсаш гІиІа кха 400 геттар да совхозе. Комсаш кхы а дІайоІаш я боахаме.

Комсий саженцаш ІІае лаьрхІа лаьтташ ІІана дІа-юха декъашх да. Иу ГІулакхха хІана кийчаь даьннар 120 гектар лаьтта да, планах эшар 100 гектар мара доанача. Уххаза деррига балхаш деш комсомольскогагиркой бригада я. Царна кулгалдеш В. Музаев ва. Хана лаьтташ дІа-юха декъача болх беш шиъ комсомолец А. Просвирин, Ю. Возиархаьоен болхх. Цар говзеи теркамеи лелабу из болх. МугІарашта юкъе дика обработка яьй. Эшпача боарме хий декъ. Минеральни удобреенаш тайсай кхай тІа. Цухуьла ДІаеІаІ комсий гаьнех ерриганг хІана ац аьнна летай.

Хьинар кходен бац комсаштА ГІулакх деча кхаъхеташ бола комсомельщаш кагирхойн. Царна юкъе хьоркаме болх бу З. Умарбиевас, М. Ахметхановас, Р. Сулеймановас, А. Ахмедовас. Хий декхача шоай дийнахьара нормаш 120—150 процентн, хІаьта оасар деча хана 150—200 процентк кхеалучаш цар.

ХІанз техтоокаме балхаш деш я бригада коллектив. Хьаькха болабеннаб дІайоІа аьнна хьаькхлеь комсий гаьнан. Уж дика хьалиннаІа гуш да. Боахаме дІайоІа еаачуз совгІа кхыча боахамашка йохка йинг болзш дукха кхеаьй сонхоор саженцаш. Тха района боахамашка йохкарга совгІа районана аийяй дІайоІа хьалхлеь комсий гаьнан. Иштта хІанзде ехка баьннаб уж 800 эзар га.

М. СУЛТАНГИРЕЕВ.

ГЕКТАРА ТІАРА—50 ЦЕНТНЕР

— Аз юкъ-юкъера тхоай кхай тІара аьькхача хьаь хьажжІаш ши килограмм хилар, — яхаш душ ГІаьвахача МалгІабийкерча «Кавказ» яхача колхоза керттерча агронома кор. Крошкас.

Доккхал де йиш я агронома, хІана аьлча пхьаккха шера хьийкъаьг арттеле уьх шера санна хьажжІа.

Уьх деношка юбилейни шера бокхха хьуьвкъан чуэца болабеннаб хьажжІаш лелераш. Эгарга хьалха из болх ІІаболабаб Гринченко Икана звеное. 110 гектара тІара хьажжІаш лоаашача хана чуэца хьажжІха, ц. «ККК-3» яхача комбайнана уж чуэцан ва опытни механизатор Кондров Константин. Цо дийнахьара норма 3.6 гектар мара йоанача 6,5—7 гектар хьажжІаш чуэц. ДагарЬю механизаторашта шоашта гектаро ду центтераш а. Цифраша дог Поздоев, 45 центнер фуатльаьха хьажжІаш чуэц ІІара гектара тІара.

Кхы а дикагІа ба хьуьвкъан Бахчиков Владимира звеной участка тІа (цуьн а я 110 гектар). Комбайна «церг латаг» цун хьажжІех. Сов лакха я, иу тІа ХІара тІадамах шишша-кхоккха хьажжІа а йоалл. Тлаккха барабийна уж «довргьаьр».

Цудухьа кулгаца чуьца лььхІад Владимира ший кха. Дийнахьа ІІаьх гарга саг хуІ уж чуэцан. Кха хьанІгахьа дийкрад.

Дукха ха йоаццаш цхьан гектара тІара яьнна хьажжІаш фуатльяьхар Владимира. 50 центнер хилар!

ХьатІадоагІа доккха цІей дезле йиш йолаш ва колхоза звеньевой.

М. КАРАЕВ.

Орджоникидзе цІерагІа стаьнове яйгача атлетиках яхь дІахьош хилар уьх деношка вай республика дешархой. Города спортменашта юкъе котбольхар Грозиерча Ленинскийн районна дешархой. ХІаьта эргташкарча командашта юкъе котлаш Шелковской районна спортменашка кхаьвар.

ХІаранг хьалхара моттиг яккхара хиннача яхье бІаьн ши бІаьн мотт уьмз шозза кот а ваьнна хьалхле В. Фёдоренгага кхаьлар, хІаьта кхаьлаьхха юкъе — В. Финогинайга. Дооахаьа кхуьвсалуш котбаьлар (маІача гаха юкъе) Лисовалови (6 метри 5 сантиметри) кхаьлнаьх юкъе Мельсиговаи (5 метри 0.4 сантиметри).

Сурта тІа: эстафетни алар.

О. СМЕРКАЛОВ.

ДАЬХЕ БАХЬАН

Тахан Сийлахь-боккъаьчча Октябра 50 шу дизарг вай наьхьадоаХача хана, советски паха сийдеш дагалуьр Даьхен тІема шеранна шоай вахар ца йхедеп вай тахане баьхьан моастатІоча духьалдьлъта турналлан. Царна юкъе дукха ба, вахарг хьалха гІа боаккъаьчча хана тІема алапна дуьхьал а этта, шоай кІоаь вахІг Даьхе баьхьан дІаденнарш. Таьхьа вай дагалеш царех цаг.

...1941-тІа шу. Орджоникидзе № 5 йоаІа юкъера школа хІаьта тІехдиьг йисте а ньккха дІахо хурдолчун, ший вахара уйлаш еш вар Ламмга саг Мальсагов Эсрбийка Льалагир. Ма дукха, ма кура а уж уйлаш бІебина, кІоаь, ниі боача сага. Иілма тІаьхьа, льаьтан, хин, ф кхайеллаш йовза — дерриг дар цун карг. Баьхьа тІем хьайнаьча цу шера кхьчъаька ийшар цун хьинар Даьхенна. Ше дехар а дьа тІем тІа вода Льалагиран.

Вайна дукха хан А. Мальсагова тІем тІа лелдаьмга ГІулакхех, бокъда цхьаьлда письмоп дийшіча, пуцца цхьана денна баьГІарашта, хьехархоша дувцучунга ладийГІача ехетаду мел денал, къонахчал долаш дог хиннал цу зІамигача сага. Льалагиран тІом беш хиннаь Сталинградскийн фронте, тІаккхча Курскин дуга тІа. «Сталинград лоралрах» яха медаль хьожалъяр цунна, баьхьа из. хьаьна хьенгар: Сенгка юкъ тІом бечаьна хаІа вийнаь из.

Ер да наьнагІ ший паГІмара воаца ваІ. Воаначе хоам беш 1943-ча шера командира П. В. Красносельске дайта кальхат:

«...Адиль, зІамагІа вола командир, сона дукха ладаг вар. Иі хьажжІаш, дешаг, дийна, болх бе хонш хилар баьхьан долаш. Гуш дар цох воккха болхьо хургхилар. Из хьанйцавар парте, хьаьхача гІаьхачарах да вохаш хиннаь Льалагире.

Деналах йохаьнгар ший воІ Даьхе сеаш, из баьхьан вала а кийча хургІоалаш Іомавах цун пана Мальсагова Поэтий Тамара. Ресурблике нагахь саг ваьг хІанз из боарам боаццаш хьинар дола саг ца йовзаш. Советий Іьалал эттача хана деш кІаьхьелар фуд а хоІ хьогІ уханна аьнна летийташ кхаьхьегаш, дешаш, Іилмаш болх беш льайдагІа из. ХІана, исторически Іилмай кандидат, доцент Поэтий Тамара хьехаш я институте.

Вийненнаьвар Мальсагов Льалагирн чунца цхьана деша баьГІарашта, хьехархошта. Из деша ваьГІача классе руководитель хиннача (ХІана г. Орджоникидзе вах из) Н. П. Мазуренко дувц:

«Школа йистейоаккхаш лоаха дешардой ихаб дІа, баьхьа, парна юкъе эттарга хьамсардІа. Йиі ца луш я сона 1941-ча шерара выпуск. ХІана а, 26 шу дьаьнначул тІехьаГІа, дог тохалу ту кхьаьа шера шоай вахара наьхьа тІа баьннарш дагадехача. Хала да царна юкъера дикагІвар къоаставе, хІаьта а ала деза — хьалхле вай, тІаккха дахарга вай дуккха цхьана. ГІийІа ма о, дІаІахчуьн дуккха кІезнагІа йисай хьона хьона хь. Адиль».

«Дуккхаза мамаІ 1.3.43.

Шин кІиндаг соаГІа ха я со госпиталера арахьийна. ХІана юха а фронте ва со... Фуд шугалъ, мишта дик цо?.. Денаьлх ма дохалаш, кастта ерницаш бойборГІа вай, тІаккха хьаьхарчуь а дикагІа дахо хоншарга... Адиль».

Иштта, котало боаккхарГІилах ченаш, мел йоккха хало тІаьхачарах да вохаш хиннаь Льалагире.

Деналах йохаьнгар ший воІ Даьхе сеаш, из баьхьан вала а кийча хургІоалаш Іомавах цун пана Мальсагова Поэтий Тамара. Ресурблике нагахь саг ваьг хІанз из боарам боаццаш хьинар дола саг ца йовзаш. Советий Іьалал эттача хана деш кІаьхьелар фуд а хоІ хьогІ уханна аьнна летийташ кхаьхьегаш, дешаш, Іилмаш болх беш льайдагІа из. ХІана, исторически Іилмай кандидат, доцент Поэтий Тамара хьехаш я институте.

Вийненнаьвар Мальсагов Льалагирн чунца цхьана деша баьГІарашта, хьехархошта. Из деша ваьГІача классе руководитель хиннача (ХІана г. Орджоникидзе вах из) Н. П. Мазуренко дувц:

«Школа йистейоаккхаш лоаха дешардой ихаб дІа, баьхьа, парна юкъе эттарга хьамсардІа. Йиі ца луш я сона 1941-ча шерара выпуск. ХІана а, 26 шу дьаьнначул тІехьаГІа, дог тохалу ту кхьаьа шера шоай вахара наьхьа тІа баьннарш дагадехача. Хала да царна юкъера дикагІвар къоаставе, хІаьта а ала деза — хьалхле вай, тІаккха дахарга вай дуккха цхьана. ГІийІа ма о, дІаІахчуьн дуккха кІезнагІа йисай хьона хьона хь. Адиль».

1.3.43.

Шин кІиндаг соаГІа ха я со госпиталера арахьийна. ХІана юха а фронте ва со... Фуд шугалъ, мишта дик цо?.. Денаьлх ма дохалаш, кастта ерницаш бойборГІа вай, тІаккха дахарга вай дуккха цхьана. ГІийІа ма о, дІаІахчуьн дуккха кІезнагІа йисай хьона хьона хь. Адиль».

Иштта, котало боаккхарГІилах ченаш, мел йоккха хало тІаьхачарах да вохаш хиннаь Льалагире.

Деналах йохаьнгар ший воІ Даьхе сеаш, из баьхьан вала а кийча хургІоалаш Іомавах цун пана Мальсагова Поэтий Тамара. Ресурблике нагахь саг ваьг хІанз из боарам боаццаш хьинар дола саг ца йовзаш. Советий Іьалал эттача хана деш кІаьхьелар фуд а хоІ хьогІ уханна аьнна летийташ кхаьхьегаш, дешаш, Іилмаш болх беш льайдагІа из. ХІана, исторически Іилмай кандидат, доцент Поэтий Тамара хьехаш я институте.

Вийненнаьвар Мальсагов Льалагирн чунца цхьана деша баьГІарашта, хьехархошта. Из деша ваьГІача классе руководитель хиннача (ХІана г. Орджоникидзе вах из) Н. П. Мазуренко дувц:

«Школа йистейоаккхаш лоаха дешардой ихаб дІа, баьхьа, парна юкъе эттарга хьамсардІа. Йиі ца луш я сона 1941-ча шерара выпуск. ХІана а, 26 шу дьаьнначул тІехьаГІа, дог тохалу ту кхьаьа шера шоай вахара наьхьа тІа баьннарш дагадехача. Хала да царна юкъера дикагІвар къоаставе, хІаьта а ала деза — хьалхле

«Са дуккхаза мама 14.6.43.

Цхьа кІезиг-дуккха се мукъвашнаьча хана ядду из ер «эрГІах доаца» письмо института адресах. ДІанхоачарг-ий хац. Хинначуьн соаГІа керда хІама дац, хьогара письмо дерриг хьежжи ва со. Уьх деношка политотделе М. Алигера «Зоя» яха порма кийсьелар сона. Іайха йийша еше ешалаьх, вона чІоаГІа хозахийтар из. Мишта як хьо? Массаза са уйлашка я хьо. Миштай-хьоГІ хьо хІама? Кьоеана хургІа уьх шин шера. ПІокъхарча хана Іайха дьаьнхадаьне хьай сурт дайта сона. ХІама дерргаш кастта немцаш хІаланкберГІа

ЮБИЛЕЙНА ХЕТАДАЬ ФИЛЬМАШ

Уьх юбилейни шера, дерригга советски халкъ санна, деазча цІейна дикача совгІаташтца накъаболл кино боаллой. Вай Даьхен дуккхача кинострудешка даьха дьаьнна а кастта экранашка арадергдолаш а да советски халкъа турналерча историена хетадаь керза фильмаш.

Уж фильмаш «Матежная застава», «Железный поток», «Сильные духом» яхаш а кхы тайна а да. «Ленфильм» яхача кинностуде режиссера Адольф Бергункера оттаДаьна «Матежная застава» яхача фильмо 1901 шерага, XX-ча БІаьшерен хьалхарча шерага дуг вай. Цуьн ГІулакхГІа хургболлаш русско - японски ІІом да, цІий мохкадь кІиранди, эрсий хьалхара революци хила дезийу да. Цхьабакъла, иу ханале а царизмана дика тоссеннаьвар эрсий пролетариат; «Обуховская оборона» аьнна ІІІи а болаш революционни историена юкъеБахар из кьовсам. ВорхІ сахьта лаьттар кара гера доаццаш лоадама ІІаьштІехьхьаланзен хиннача болхлой класса гаьнна чІоаГІаГІа дочча самодержаве низанІара аггара хьалхара «ГІом». «Матежная застава» яхача фильмо шийна чух цхьана тарду дезала юкъера историческийн ІІІудкхан. Цу тІа юкъмоттигге латтар ЕфимовГІар балха дезала кхел я — даьн цун берийн — Николай, Степана, Катай. Тайп-тайпарча. дукхагІа йолча хана лирдача ваьхьашца болх ужа вахара сийлахь-доккхача бакъдоалучунга, цьхаккха бокъо йоацаш долча шоай

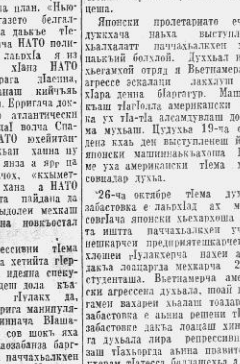

СВЕРДЛОВСКИ ОБЛАСТЬ. Верх-Исетский металлургический заводе ьаьлле йолаьй трансформаторин болатах шийла прокат ешаг йола йоккха цех. 250 метр шера йола цун корпус цхьа километр йІаьхьа хургьа. 1970 шера болх ба йолаергьга цеха вамплала хьалхара аргІа.

Сурта тІа: цех вемпла хьалъечо участка ба ГІишлон прораб М. Чмутов, такелажник А. Малыгин, бригадир М. Шангин.

А. Грахова сурт.

ТАСС фотохроника.

Революционни къовсама драматизм хьахьоькха аьнна шийна хьалхаьнна декхар оттаДаьна режиссера Григгана ТІехлика кхоачаьнДаьнна из. Белгалдаьна да а аьлх по товтол, нахах фильма турпаллаш, цун ІІІаьштІехьдьаннад ах анархически адамех деанал ца доаждар, ГІаьГІаьн лар. Іоаждах ца хкерар баьхьан долаш эргабаьлина, революционни уйла чуесса, революци вахара маІан а хиннаьнна бола революционни оца а хинна Іаэтта хилар дог тешаденг хьахьоькха.

«Вахар дукхалеа сона, со хІанз а кІона ва, цхьабакъла, нагахьа санна сай нана санна сона дукхаеаьча Даьхенна вахар ІІадала дезе, из аз дерзІа». ГаргарчІа нахага ладьна ший тІехьаьрча письмо тІа уж деташ лехкаг советски разведчика Советски Союза Турпала Кузнецов Николая. МоастатІчун тьле ца бачьа, вахарах вахар кхеран бо-ЖІий болча цун балхах лаьца дуьн шин серех латтача «Сильные духом» яхача Горгиев Виктора оттадьча фильмо. •

Пирсах толвеина тоам бола неменки эпсар Пауль Зиберт экрана тІа ІІаргаьвейча теша хала да шин шера фашиста сибатехьа а вийрна дивереш ешт. баьнха - дина сведенет гулъеш, гитлеровски палачаштга да доагІаш дола таІаэар деш лийина вай разведчик из хиларах. «Сильные духом» ахача картина тІа тамашийна дика цхьана таръеш а сихха деІІауа эсоеиг уйла тІаозаш дола дуккха говнаш, Гунар Пилинсие довзаеш роль йолаш вогча Кузнецов Николая психологически кІоарга кийчьяь образш.

Фильма авторашта карагІдьаьнар сенах латтг аьлча, из лаТТ, ала а доаІІаш лелдаьдеш сагг оаьгІ вогча ГІорваьннача разведчика истори цар документаш тІа мадарра хьехьоькхаш хиларах, Кузнецов — разведчик, Кузнецов — новькъот хьахьоькха царна хаІна хиларах, советски разведчик гестаповски маьшнал чІоаГІаГІа хІана хиннаь, цо котало ІІаІа аьккхаГІ бекъонца вай дуттІаІаца царна хаІна хиларах. Ютхера а, фильмо хьагучаДоах из котало яккхара бахьанаш. Советски халкъаГІа котало яккхийта дочча моральни ГІулакхаштА, патриотически уйлашта Кузнецов Николая йи цун доГІагІийн тІех хиларах боал цу котаЛон овла. Из котало ІІаргаогІоца пьхаьанн Советски Союза Турпал Николай Иванович Кузнецов.

Х. ТАЛГАТОВ,
кинопроката редактор.
В. ЮРАСОВ,
художник.

ДОЛЗОЛ ДЕХЬАРА

Дуне цхьан кІиурагІа

СЕДЖЬАШМАХЬА БАЬНХА КЕРДА ГІА

«Дуне юха а ІІаддаха да советски Іилманен техниканен карагІдьаьнча тІехьаьнна доккхача хІамашна. «Седжьашмахьа баьккха керда гІа», «Советски Іилман сийлахь-боккха толам», «Автоматикан телемеханикан котало», «Революце 50 шу лиьрра бацча-лица соиГІат», «Октябро хьийтар Венера тІаа» — керте дагча цу тайпарча йолаеннаь кьоарзьлъ я уьх деношка ІІоцен пресса хьалхара ваГІеннаь. Журналисташка хало кхьчаІ воккхача польски Іилмахоча М. Лупса «этгаш» хьалхара Іьаьтгаш советски искусственни спутник сигналъхийтачун советски саг эттаоа хьалха космосе вахачуьн тІехьаГІа Іилманна карагІьаьннача хІамаех доккхаГІаР» аьнна цІи яккхар дашхара пийсаГІен кхьаГІен йола эшиеташ лахара даьхьа.

Бьаметтеі дукха аІамаш ІІаргаьдийна спеціалисташ а Іелан. —Белгалдоаккх «Трибйн де Женев» яхача газето (Швейцари), — шоай ІІаддахар хьа ца хьайкалича». Деррига аламаш цецьлхьаш советски автоматически станци Венера яхача планета тІа Іохоаеро. Говза аьча космический экспериментО цІаьхьа а хьахьехар, советски наьха творчески хьинара фу дуьлрга. «Эрсий хІана а хьалха ба, — баьхьу «Острелиен» яхача газето (Австралия». — Советана керда Йоккхаза кІоталенна белгалдоаккх Октябрьски революце 50 шу дизарга аггара хьалхара Льаьтгаи спутник сигналъяхийта 10 шу дизарга».

Деррігача мехкий Іилмахоча Іьалаьате лакха мах бу Мьалха система планеташтеи космически арениеи тохамбоча йоХе Советски Союзо керда дахьа лацара. Боккхача толамца чакхъьннача экспериментс проф. В. Ловелла яхачох, «Мах баь варгоаначи лика сведенеш лу. Іилманна болча цун лоарХІама мах баь вала хала да, аьлар ду воккхачА английски Іилмахоч. Къайлеаш космически аре тахкара исторе чуъь дуХьшьмца хьагучаХхара маІан дола исторически событи, аьлар малхбоЗенгермански Іилмахочо М. Оселеце ва советски аэроматически станци Венера тІехеи тІа Іохоаелоах.

Американски Іилмахоча дувцаеш уьх деношка язу «Нью-Йорк таймс» яхача газето: «Уж ценбаьнна ба нтт шу хьалхарІа, аггара хьалха советски спутник сигналъхийтачча хана а санна». «Иийнит стаьн» яхача ваннитоЗкеи газето яхзу, экономически тохамаш даьр лоаеш. Мечерча хьаьхьа ВІошагІкийтачІа Штатеі яхь шу, е баьрХІ шера яьнца хила а меган, хьалха яьнний Советски Союз». Из бакъдеш санна д-ра Уэлша, аэронавтикан космически дар тахкарен ГІулакхаштА Іолча Къаман совета кулгалдоах цхьаннА, аьлар: «Вай, бакъдар аьлча, ЧоаГІа ценЗьаьна да. Советски Союза Іилманен техниканен карагІдьаьнна доккха ХІама доарХІ вай цунах».

«ХЬО КЕРДАЧА ЦІЕКА ЮКЪЕ Ь БОАЛЛЕ А...»

Кердача моттиге яха хар дездеш я Къьлбаседалтантийчески союза (НАТО) штаб-квартира. Францин НАТО тІема организацена юкъера ДІаььнначуьл тІехьаГІа Брюсселе ІІаІаьа Йийзар кІиьлбеседалтантийчески штаб-квартира. Цунца цхьана Ваьшингтонера ниГа ДІайихьаЛ НАТО тІема комитет а. Кердача моттиге баьхьа хоттар, ланза ца доаллан хиннадаьле а, корреспондентаца деча хоамех, чІоаГІа дездеш а натовски органаш сатийца Парижера арадхара тІара доаланн а дар.

Дукхха шераш да дакъа лоаацаГІ барт ІІаштІехьа ца балар баьхьан долаш цу тІема блоке йІоаарта кри-ЗИС латта. Блок йисар чІоаГІа хьаьшт долаш я аггара хьалхА ІІаштІехьйитта Штатаьн боНски ВанВашингтонера ца йоаеш ІІІаьхьа ГІехьийтта Штатаьн боНски ВанВашингтонера ца йоаеш ІІІаьхьа ГІехьийтта Штатаьн «писаи дехкарашца юкъаеннаь ца доаХІІІаьн» хилар. Кхыча ІІеташца аьча Армеаан кхыча реформаторашТеи доалуь отталаьл атлантически фасал хоЗьелга мара, цун агрессивни чІоаьнан хуьца а на хуьцаш ший метте лоаттабе

ХАОТТАМ

Республике Іоллен Грозиен 24 октябрагара 26 октябрага кхачкаьнна ІІеснг-чуча мораьнг а йолаш боаччан а йоаьшаш ца латтаргьи, сахуллаш цхьайочча моттигашка йис ехкарГІа, лаьГІо муХ хьекхарГІа, температура республике ГІолла бийсаина — 5 градуси дайнахьа 15—20 градуси, хІаьта Грозие бийсаина 0—2 градуси лийнаьхьа 18—20 градуси йоаьхьа а болаш хургьа.

Метеостанция.

Редактора зам. А. А. МЯНИЕВ.

ЛадувгІа, хьажа

ТЕЛЕВИДЕНИ

24 октябр, 1967 шу.

17.30 — Беташта. Мультфильмаш сборник. 18.25 — Телевизионни кер-ладарш (нохчий меттала). 18.40 — Бакъдолчох дьаьхха фильм. 19.30 — Телевизионни кердадарш. 19.45 — Шоана, бераш! 20.00—«Бехк болаш ца бехкебаран» яха Нурадилов Ханнаьий цІерагІча театра спектакль (нохчий меттала).

25 октябр, 1967 шу.

17.30 — Беташта дола фильм. 18.05 — Телевизионни кердадарш. 18.20 — Вай долча хьошналлА ба Сужженски районо культаталой. 19.05—Бакъдолчох дьаьхха фильм. 19.25 — Дунен мехкашта юкъе латтача кьлах телеэрителша деча хаттаратта шоа йоаьш. 19.40 — Киножурнал 19.50 — Илле духа дезаденнарш. 20.25 — Шоана, бераш! 20.40 — Цар вахар—турпаллаг «Ленин Польшеі» яха художественни фильм. 22.10— Зеаине яха Іелма популярни кинопрограмма.

РАДИО

24 октябр, 1967 шу.

6.30 — Нохч-ГІалгІайнен лаьттаделадерхо (эрсий меттала). 6.45 — Ашарш. 6.50 — Хоамаш. 7.10 — «Грозиенский рабочий» газета обзор. 8.15 — «Ленина некъ» газета обзор. 8.45 — «Социализма мехкашка» яхь беседа (ГІалгІай меттала). 16.00 — Передачий программа. 16.05 — Къона тІехье (ГІалгІай меттала). 16.30 — «Юртара ГІулакхера саг яха передача (ГІалгІай меттала). 16.45 — Керда хоамаш (ГІалгІай меттала). 17.00 — Нохч-ГІалгІай ялдеш ашарашн. 17.30 — Вай индустриальни мохк. 17.45 — Юбилейни вахте (нохчий меттала). 18.00—Керда хоамаш (нохчий меттала). 18.15—Керда хоамаш (эрсий меттала).

25 октябр, 1967 шу.

6.30 — Нохч-ГІалгІайнен лаьттаделадерхо (нохчий меттала). 6.45 — Ашарш. 6.50 — Хоамаш. 7.10 — «Грозиенский рабочий» газета обзор. 8.15 — «Ленина некъ» газета обзор. 8.45 — «Социализма мехкашка» яхь беседа (ГІалгІай меттала). 16.00 — Передачий программа. 16.05 — Къона тІехье. 16.30 — Владимир Ильич Ленин ваьь 100 шу дизарга бола беседа (ГІалгІай меттала). 16.45 — Керда хоамаш (ГІалгІай меттала). 17.00 — Мотиегерга авторан ашарш. 17.30 — Къонал (нохчий меттала). 18.00 — Керда хоамаш (нохчий меттала). 18.15 — Керда хоамаш (эрсий меттала).

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный Ленина улица, 11 (3-ГІа этаж).
Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. 3-39-11; бехкоташ. на секретара—3-34-38; партийни хахарен, культурин промышленностен отделий—3-42-30; юрта боаХаме письмойн отделий—3-42-28.
АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный ул. Ленина, 11 (3-й этаж).
Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни, культуры, промышленности — 3-42-30; отделов сельского хозяйства и писем — 3-42-28.

«Грозненский рабочий» издательства типографИ. Революце проспект 7-84.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции 7-84.

С-05354. Заказ № 5079.